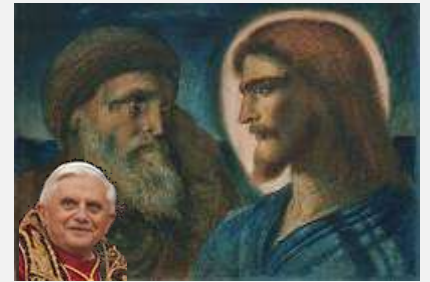

לחיות במלכות אלוהים

מבוא לאמונה הקתולית

שיעור 3 : על הצור הזה אבנה את קהילתי

שמעון-כיפא (פטרוס) והאפיפיורות

- מתי ד 18, יוח' א 42
- מתי טז 18 - 19
קב"ק 551 - 553
- ישע' כב 20 - 23
- לוקס כב 31 - 32
יוח' כא 15 - 17
1. ישוע קרא לשמעון כאחד השליחים הראשונים להיעשות "דייג אדם", ושינה את שמו לשם "כִּיפָא" (סלע).
 2. ישוע בחר בפטרוס להיות הסלע שעליו יבנה את קהילתו, ונתן לו את מפתחות מלכות השמים: הסמכות למשול בבית אלוהים. הכוח "לאסור ולהתיר" משמעותו למחול על חטאים, להגדיר דוקטרינות, ולהחליט החלטות משמעותיות.
 3. במלכות בית דוד, "מפתח בית דוד" ניתן ל"ראש הממשלה" של המלך (אליקים).
 4. ישוע קרא לפטרוס לחזק את השליחים האחרים ולהיות הרועה הראשי של קהילתו.
 5. פטרוס הנהיג את הקהילה הראשונה בהכרזת הבשורה ובהכרעה בהחלטות חשובות:
 - א. פטרוס מופיע ראשון ברשימת השליחים (מתי י 5-2, מה"ש א 13).
 - ב. "פטרוס והשליחים" (מרק' טז 7, לוקס ח 45, מה"ש ב 37).
 - ג. ישוע נגלה בראשונה לפטרוס לאחר קומו מן המתים (לוקס כד 34)
 - ד. פטרוס מנהיג את השליחים בבחירת מחליף ליהודה איש קריות (מה"ש א 26-15)
 - ה. פטרוס נושא דרשה בשבועות (מה"ש ב 14 והלאה), בבית המקדש (ג 1 והלאה) ולפני הסנהדרין (ד 8 והלאה).
 - ו. חנניה ושפירא משקרים לפטרוס = מרמים את רוח הקודש (מה"ש ה).
 - ז. נאמר לפטרוס שגויים יכולים להצטרף לקהילה (מה"ש ז).
 - ח. פטרוס פותח את הכינוס בירושלים (מה"ש טו 7 והלאה).
 - ט. פאולוס מבקר אצל פטרוס לפני תחילת שליחותו (גלטי א 18).
 6. אבות הכנסייה הראשונים מעידים על סמכותו העליונה של פטרוס בקהילה הראשונה:
 - א. "אם לא יציית מישהו לדברים שאמר [אלוהים] דרכנו... הוא מביא עצמו לכדי הפרת חוק, ונמצא בסכנה לא קטנה..." (קלמנט מרומא, איגרת ראשונה אל הקורינתים, 58-59, 63 [80 לספירה]).
 - ב. "איגנציוס... לכנסייה שמחזיקה בנשיאות, במיקום הארץ של הרומיים..." (איגנציוס מאנטיוכיה, איגרת אל הרומים א 1 [110 לספירה]).
 - ג. "... הכנסייה החשובה והעתיקה המוכרת ביותר לכל, יוסדה ברומא על ידי שני השליחים הנהדרים ביותר, פטרוס ופאולוס... עם הקהילה הזו, בשל מקורותיה הנשגבים, צריכות כל הקהילות להסכים... ורק בה הנאמנים בכל המקומות המשיכו את המסורת השליחית" (אירניאוס, נגד כפירות, ג 3, 2 [189 לספירה]).
 7. ההגמון של רומא, האפיפיור, הוא יורשו של פטרוס הקדוש והרועה הראשי של הכנסייה.
 - א. "השליחים המבורכים [פטרוס ופאולוס], בכך שייסדו ובנו את הקהילה [ברומא]... העבירו את שרביט הנהלת הכנסייה (בישופות) ללינאוס" (אירניאוס, נגד כפירות ג 3, [189 לספירה]).
 - ב. באותו הזמן [של הקיסר טריאנוס] קלמנט היה עדיין ראש הקהילה הרומית, בהחזיקו באותה דרך במקום השלישי בקרב הבישופים שבאו אחרי פאולוס ופטרוס. לינאוס היה הראשון, ואננקלטוס השני (יוזיבוס, ההיסטוריה של הכנסייה, ג 21).
 - ג. עליו [על פטרוס] [האדון] בונה את הכנסייה, ועליו הוא מצווה להאכיל את הצאן... אם מישהו [היום] אינו מקבל את האחדות הזו של פטרוס, האם הוא משלה את עצמו שהוא עדיין בעל אמונה? אם [נניח] הוא ינטוש את כיסאו של פטרוס, שעליו נבנתה הכנסייה – האם עדיין יוכל להיות בטוח שהוא בכנסייה?" (קפריאנוס מקרתגו, האחדות של הכנסייה הקתולית ד [251 לספירה]).

<p>8. ברוך (בנדיקטוס) ה-16 הוא האפיפיור ה-265 מאז פטרוס הקדוש.</p> <p>9. ישוע מינה את פטרוס כראש המועצה של השליחים (מגיסטריום). האפיפיור הינו המקור והיסוד לאחדות הבישופים וכל המאמינים. כממלא-המקום של ישוע והרועה הרוחני של הכנסייה, הוא בעל "סמכות מלאה, עליונה ואוניברסלית על הכנסייה כולה". מועצת הבישופים היא בעלת סמכות רק כאשר היא מאוחדת עם האפיפיור.</p> <p>10. המגיסטריום הוא בעל התפקיד המלמד החי של הכנסייה, אחראי למסירת פירוש אותנטי לדבר אלוהים. המגיסטריום אינו נעלה על דבר אלוהים, אלא עבדו.</p> <p>11. המגיסטריום אינו מסוגל לטעות כאשר הוא מלמד באופן רשמי בענייני אמונה ומוסר, משום שישוע הבטיח לשלוח את רוח הקודש כדי להדריך את התלמידים ויורשיהם "אל כל האמת".</p> <p>12. אי הטעייה האפיפיורית: האפיפיור אינו מסוגל לטעות כאשר הוא מלמד באופן רשמי דוקטרינה הקשורה לאמונה או למוסר (<i>ex cathedra</i>). אי הטעייה חלה גם על הבישופים המאוחדים עם האפיפיור, בעיקר במועצה אקומנית (המייצגת את העולם הנוצרי כולו); היא (אי הטעייה) מבטיחה את אחדות הכנסייה ודורשת ציות מתוך אמונה. חוסר היכולת לטעות איננו זהה לחוסר היכולת לחטוא – ולכן היו גם אפיפיורים רעים מבחינה מוסרית.</p> <p>13. הלימוד הרגיל של המגיסטריום דורש ציות מתוך אמונה.</p> <p>14. האפיפיור כמורה: מלמד בעל-פה (דרשות, קהלי צופים, מסרים) ומלמד בכתב (אנציקליקות [איגרות האפיפיור], בולות, הטפות שליחיות, מכתבים).</p> <p>15. עניינים שלימדו אפיפיורים בשנים האחרונות:</p> <p>א. הגנת זכויות העובדים (ליאו ה-13)</p> <p>ב. שוויון בין מדינות עשירות ועניות (יוחנן ה-23, פאולוס ה-6, ויוחנן פאולוס ה-2)</p> <p>ג. טוהר בחיי הנישואים ופתיחות לדרך העברת החיים (פיוס ה-11, פאולוס ה-6 ויוחנן פאולוס ה-2)</p> <p>ד. הגנה על קדושת חיי האדם (יוחנן פאולוס ה-2 ובנדיקטוס ה-16)</p> <p>16. האפיפיור כמנהיג וכ"עבד עבדי האלוהים". עליו לנהל את הכנסייה, ללמד ולהגן עליה מפני טעות; לערוך את טקסי התקדישים (סקרמנטים); להיפגש עם קרדינלים ובישופים; לזמן מועצות אקומניות.</p> <p>17. האפיפיור בעולם: מפיס המוביל את החיפוש אחר אחדות, כולל דיאלוג עם נוצרים אחרים, עם יהודים ועם דתות אחרות. האפיפיור הוא גם האוונגליסט המרכזי המחלק את הבשורה עם כל העמים.</p> <p>18. בחירת האפיפיור: כנס החשמנים – פגישה מיוחדת של מועצת החשמנים (הקרדינלים) על מנת לבחור את האפיפיור.</p>	<p>יוח' טז 13 קכ"ק 880 - 884</p> <p>קכ"ק 85 - 86</p> <p>קכ"ק 889 - 890</p> <p>קכ"ק 891 - 892</p>
---	--

שאלות לדיון

- איזה תפקיד נתן ישוע לפטרוס? כיצד אנחנו יודעים כי תפקיד זה הועבר ליורשיו?
- אילו דברים שמלמד האפיפיור הם ללא טעייה? לאילו מדבריו אלה צריכים הקתולים לציית?
- אם האפיפיור אינו יכול לטעות – כיצד ייתכן שחלק מן האפיפיורים ניהלו אורח חיים לא מוסרי?
- מדוע, לדעתך, דוחות קבוצות נוצריות רבות (אורתודוקסים, פרוטסטנטים, משיחיים) את האפיפיורות?
- מדוע זה משנה אם האפיפיור והמגיסטריום מנהיגים את הכנסייה? כיצד הייתה הכנסייה נראית בלעדיהם?